

6. Скляр В. Відмінності в етномовній структурі населення обласних центрів та сільського населення Півдня та Сходу України / В. Скляр // Українознавчий альманах. – К., 2011. – Вип. 5. – 37 с.
7. Шайхатдінов А. З. Етнічна структура Донецької області та особливості самоідентифікації основних етнічних груп регіону / А. З. Шайхатдінов // Гілея (наук. вісн.): Зб. наук. пр. / Гол. ред. В.М. Вашкевич. – К., 2009. – Спецвипуск. – С. 279-288.

Ірина Мякінченко
(м. Житомир)

МІЖКОНФЕСІЙНІ ВІДНОСИНИ В УКРАЇНІ ПЕРІОДУ ЄВРОМАЙДАНУ

Переломним моментом новітньої історії України наприкінці 2013 – на початку 2014 рр. став Євромайдан. Від самого початку його важливим учасником виступили релігійні інституції. Кризові події апріорі не могли пройти повз уваги церкви, вони стали важливим етапом міжконфесійних відносин, який, по суті, поставив питання екуменізму у практичну площину. У свою чергу, досвід Євромайдану засвідчив готовність українського суспільства до відкритого міжконфесійного діалогу.

Роль церкви в подіях кінця 2013 – початку 2014 рр. в Україні є об'єктом окремих історичних, релігієзнавчих, соціологічних та інших досліджень [1; 2; 4; 6]. Водночас важливим видається системний аналіз міжконфесійних відносин в період Євромайдану, що є метою даної розвідки.

Увесь час релігійний фактор відігравав вагомий роль на Євромайдані. Різні конфесії надавали свої приміщення для потреб протестуючих, тут відкривалися молитовні намети, проводилися спільні богослужіння; релігійні діячі стояли поміж ворогуючими таборами, намагаючись виступити посередниками у розв'язанні конфлікту.

Логічно, що за таких умов постало питання міжконфесійних відносин, яке було зумовлене ставленням до революційних подій. Характерно, що жодна із церков в Україні на офіційному рівні не засудила Євромайдан і не підтримала дій влади проти опозиціонерів [2]. Факти насильства на Майдані постійно засуджувалися українськими церквами.

Значною мірою від процесів міжконфесійного діалогу у контексті подій Євромайдану відмежувалася УПЦ МП як одна з найбільших релігійних конфесій в Україні. Мовчазна позиція УПЦ МП щодо революційних подій сприяла тенденції відходу частини віруючих зі складу

УПЦ МП до інших релігійних конфесій, зокрема до УПЦ КП, що особливо посилювалося згодом, в умовах російської військової агресії в Україні. Зазначимо, що окремі представники УПЦ МП, що не було заявлено на офіційному рівні, іноді висловлювалися проти учасників Майдану [2]. Таким чином, УПЦ МП випала з екуменістичного діалогу періоду Євромайдану. Поза міжконфесійним діалогом у силу власних богословських положень опинилися, зокрема, й адвентисти та Свідки Єгови [1, с.49].

Наприкінці 2013 р. католицькі, православні, протестантські церкви, спільноти мусульман і євреїв в Україні підписали спільне звернення про відмову від усіх форм насильства та із закликом до уряду про утримання від насильства. Єдиною альтернативою насильства мав стати діалог. Одним із ініціаторів цього виступила УГКЦ [3]. Відповідне звернення в новітній період української історії стало чи не єдиною реальною заявою про єднання, зокрема українських конфесій. Воно сприймається важливим прецедентом на шляху розвитку екуменістичного руху.

Єдність релігійних організацій періоду Євромайдану дала підставу окремим дослідникам, серед яких О. Горкуша та Л. Филипович, стверджувати, що «на Майдані фактично постала Громадянська Церква України» [1, с.47]. Тобто, не нова об'єднана з інституційної точки зору релігійна організація, а, по суті, релігійна єдність, що відзначалася принциповою поліконфесійністю, яка відображала поліконфесійність громадянського соціуму в Україні [1, с.47].

Заявлену міжконфесійну єдність Євромайдану намагалася порушити офіційна влада. У листі Міністерства культури України від 3 січня 2014 р. на ім'я глави УГКЦ Святослава Шевчука було висловлено засудження релігійної діяльності, першочергово УГКЦ, на Майдані, що, на думку авторів листа, сприймається як «порушення вимог законодавства України про свободу совісті та релігійні організації». Далі зазначалося, що недотримання норм чинного законодавства «може слугувати підставою для порушення перед судом питання про припинення діяльності відповідних релігійних організацій» [5].

У період Євромайдану та в наступні роки загострилися суперечності між різними конфесіями в Криму та на південному сході України. Адже тут через зовнішній фактор провідну роль почала відігравати УПЦ МП. Інші традиційні конфесії цих регіонів зазнали гонінь. Принагідно зауважимо, що відносини УПЦ МП з різними конфесіями у подальшому значно

загострилися і в інших регіонах України. Останні тенденції стали гальмом міжконфесійного діалогу, започаткованого на Євромайдані.

Отже, важливим етапом розвитку міжконфесійних відносин в Україні стали події Євромайдану кінця 2013 – початку 2014 рр. Здебільшого єдина позиція різноконфесійного українського суспільства була відображена і на рівні міжконфесійних відносин. Євромайдан підтвердив, що українське суспільство готове до можливого поглиблення діалогу українських церков у контексті екуменістичного руху.

Список використаних джерел та літератури

1. Горкуша О. Революція Гідності як об'єднуючий чинник українських конфесій і специфічний вияв екуменізму / О. Горкуша, Л. Филипович // Україна – Ватикан: християнство в контексті його включення в різноманітні сфери суспільного буття. Наук. зб. / [за ред.: Л. Филипович, П. Яроцького]. – К.: УАР, 2015. – С. 43–51.
2. Гриневич В. Майдан і Церква: досвід духовної взаємодії / В. Гриневич [електронний ресурс] // Україна модерна. – Режим доступу до журн.: <http://uamoderna.com/blogy/vladislav-grinevich/maidan-church>
3. Кьяра Біагоні М. Церква України на Майдані в Києві поряд зі своїм народом / М. Кьяра Біагоні // Католицький оглядач. – Режим доступу: <http://catholicnews.org.ua/cerkva-ukrayini-na-maydani-v-kiievi-poryad-zi-svoyim-narodom>
4. Майдан і Церква. Хроніка подій та експертна оцінка / [ред. і упор.: Л. О. Филипович, О. В. Горкуша]. – К.: Самміт-Книга, 2014. – 656 с.
5. Мінкультури вважає порушенням закону молитви і релігійні обряди Церков на Євромайдані [електронний ресурс] // Інститут релігійної свободи. – Режим доступу: http://www.irs.in.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1318%3A1&catid=34%3Aua&Itemid=61&lang=uk
6. Чубарко В. В. Роль церкви в подіях Майдану: на матеріалах інтерв'ю / В. В. Чубарко // Грані. – 2015. – Т. 18, № 5. – С. 6–11.

Ігор Підпригора
(м. Київ)

НЕОБХІДНІСТЬ ВРАХУВАННЯ ДОСВІДУ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОПАГАНДИСТСЬКОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКИХ СИЛ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ У 1992-2014 РОКАХ В ІНТЕРЕСАХ ВІДНОВЛЕННЯ ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКИХ СПРОМОЖНОСТЕЙ

Особливості проведення оборонної реформи в Україні на сучасному етапі обумовлені складною суспільно-політичною обстановкою внаслідок збройної агресії Росії проти України. Асиметрична війна, нав'язана Україні,